Nᴿᴿ 63

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 30 Maja v. s. 1827 Roku.

Wiadomości Krajowe.

St. Petersburg, dnia 20 maja.

(z Ruskiego Inwalida).

Wczora Nayjaśnieyszy Cesarz Jegomość raczył powrócić z Wiazmy do Carskiego-Sioła. — Jego Cesarska Mość natychmiast po Swem przybyciu odwiedził Nayjaśnieyszą Cesarzową, Maryą Fedorównę, w Pawłowsku, a o godzinie 7 wieczorem, raczył przybyć do St. Petersburga, w pożądanym stanie zdrowia.

Wiadomości z Gruzyi.

(z Ruskiego Inwalida.)

Jenerał-Adjutant *Benkendorf*, po przybyciu bez przeszkody transportów do przedniey straży, zaymującey *Eczmiadzin*, wyruszył z niego d. 23 kwietnia, celem zbliżenia się do twierdzy *Eriwani.* Dnia 24, przeszedłszy rzekę *Zangę*, w oczach jazdy znanego Hassan-Chana, doszedł do nayblizszey od miasta wioski; tu najezdnicy pospieszając i wsparci kanałami, parkanami i wzgórkami, zaczęli się bronić; lecz część Gruzyyskiego półku grenadyerów, wyparła ich ze wszystkich stanowisk zakrytych, i ścigała do wyżyny, z południowo-wschodniey strony twierdzy leżącey. Nieprzyjaciel dawszy silny ogień z murow otaczających miasto, zrobił wycieczkę batalionem Sarwazów, którzy zajęli ogrody, lecz wkrótce działaniem strzelców Gruzyyskiego półku grenadyerów, i 7go karabinijerów, przymuszeni byli je opuścić. Jazda nieprzyjacielska, zaymująca górzystości ciągnące się ku *Pachiczewanu*, także się oddaliła; błotnisty kanał nie dozwolił kozakom ich ścigać.

W nocy, na d. 25, wykomenderowano dwa batalijony pieszego półku Szirwańskiego, dwie roty 7go półku karabinijerów i 6 dział, dla zajęcia góry Irakliowey. Postrzegłszy z niey ogień, Półkownik artyleryi *Aristów*, pierwszym wystrzałem zbił w wyłomie jedno działo nieprzyjacielskie. Dom *Sardara* zapalał się pokilkakroć od trafnie spadających granatów. O godzinie 4 z południa, znaczna liczba Sarbazów i jazdy, przedarłszy się ogrodami, leżącemi z południowo-wschodniey strony twierdzy, napadła na strzelców, nie daleko znaydujących się, ale ci utrzymali pozycyą ze znakomitą walecznością, do przybycia dwóch rot 7go półku karabinijerów, które, opasawszy nieprzyjaciela, uderzyli nań, i położyli na placu do sta żołnierzy z jego jazdy i Sarbazów. W tymże czasie, zrobiono ze strony wschodniey napad na nieprzyjaciela; korzystając z dogodności położenia mieysca, bronił się zacięcie, przy spólném działaniu wywiezionych przezeń z twierdzy falkonetów, i pod zasłoną armatnego z niey ognia, lecz został znaglony do ucieczki, i ścigany do szańców na wystrzał z broni ręczney, zkąd strzelano ogniem nieustannym. Mnóstwo trupów zostawił nieprzyjaciel na placu, a zbiegli z miasta mieszkańcy, Sarbazy twierdzą, iż znaczną poniósł stratę. Z naszey strony poległ Gruzyyskiego półku grenadyerów podporucznik *Wacznadzi*, i raniono 19 szeregowych. Pomiędzy tymi co się odznaczyli, wspominają się: Półkownicy *Hurko* i Baron *Frydryks*, Gruzyyskiego półku Major *Kornienko*, Kapitanowie: *Podłuzski*, Xiążę *Szalikow*, *Litwinow*, Sztabs-kapitan *Czubiński* i 7go półku karabinijerów Sztabs-kapitan *Kotpiński*.

Hassan-Chan pokazywał się około obozu, lecz się do niego nie zbliżał, i w czasie sprawy znaydował się w oddaleniu, na wyżynach otaczających *Eriwan*.

Wszystkie ogrody zajęli nasi strzelcy, a górę Iraklijową część 7go półku karabinijerów z artyleryą.

Sekretarz Sardara Eriwańskiego, *Mirza-Radżib-Ali*, zbiegły z Eriwanu, doniósł Jenerał-adjutantowi *Bekendorfowi*, że w czasie porażki Kurdińców pod *Karasu-baszi*, oprócz prostych jeźdców stracili w zabitych czterech znacznych urzędników, a pięciu podobnych odebrało rany.

Paszy około *Eczmiadzinu* jest dostatkiem i sprzyjająca pogoda utrzymuje zdrowie w woysku straży przedniey.

Dowodzący w Karabaże Jenerał-major *Pankratjew* rozłożył się z oddziałem obozem, niedaleko rzeki Araxu, i wyprawiał d. 24 kwietnia mocne rozpoznanie do *Maratjanu*.

Jenerał-adjutant *Paskiewicz*, zebrawszy większą część woysk głównego oddziału około *Szulaweri*, zamierzał wkrótce wyruszyć z Tyflisu na dalsze ściganie.

— Wilno —

Z widowisk i zabaw, licznych w czasie tegorocznych kontraktów, pozostało dotąd *Kosmorama JP. Lexy*, i częściey teraz można słyszeć zdanie osób, równie zdolnych sądzić o tym rodzaju widowiska, jak bezstronnie sąd swóy wyrażających. W rzeczy samey, ktokolwiek oglądał ukazywane w Kosmoramie JP. Lexy widoki, prócz uwielbienia talentu artysty, łączy zadowolenie umysłowe, z poznawania nowego przedmiotu natury lub wielkich dzieł ludzi i sztuki, niekiedy wznoszącego się aż do oddania hołdu Stwórcy samemu, w cudownych jego dziełach, po przestrzeni świata rozrzuconych. Możnaż inne mieć uczucia i myśli na widok jednego z wulkanów Nowego-Swiata, gdzie naysprzecznieysze z sobą żywioły zdają się jednoczyć ku zdumieniu i upokorzeniu człowieka. Z niebotycznego wierzchołka, olbrzymiey góry, odwiecznemi okrytego śniegami, wybucha morze płomieni, a środek i posadę góry, otacza nayroskosznieysza murawa: zdobią nayokazalsze drzewa, które same nowym znowu są cudem dla mieszkańców inney strony Kul-Ziemskiey. Mamyż wspomnieć o tylu drugich przedmiotach, jakiemi są: widoki miast, portow, gmachow, pamiątek historycznych, zdarzeń wielkich, wypadkow nadzwyczaynych, jak gdyby w żyjącey naturze wystawionych. Słowem: cuda natury i dziwy sztuki zbiegają się tu na roskoszne zbogacenie widza nowemi poznaniami, a mnóstwo rzeczy, w zmianach coraz nowych, przemieniają go, jakby w wędrowniku, nieruchającego się z mieysca zwyczaynego swego pobytu, a zwiedzającego przestrzeń świata i zachowującego w pamięci swojey to wszystko, co jest naygodnieyszem poznawania i zachowania. Do takiego zdania o widowiskach P. Lexy, łączą częstokroć żal, że oddalenie się jego z miasta naszego wkrótce już ma nastąpić.

Słuck (w Gubernii Mińskiey).

Na mocy potwierdzenia Wyższey Zwierzchności Szkolney, d. 1go marca r. t. otworzone zostało w mieście tuteyszém Gimnazyum z połączoną z niém Szkołą Powiatową, utrzymywane przez Zgromadzenie Ewangelików Reformowanych. W. JX. Michał *Wannowski*, Superintendent kościołow Ewangelicko-Reformowanych w Litwie i Kawaler, niegdyś Naczelnik czcigodny Szkoły powiatowey Słuckiey, upoważniony od Rządu Cesarskiego Uniwersytetu Wileńskiego, dopełnił tego aktu z przyzwoitą uroczystością, przy licznem zebraniu się dostoynych Urzędników i obojey płci znakomitych gości.

Królewstwo Polskie.

Warszawa d. 4 czerwca.

(z Gazety Warszawskiey).

Rocznica Imienin Jego Cesarzewiczowskiey Mości Wielkiego Xiążęcia Cesarzewicza Konstantego, Naczelnego Wodza Woyska Polskiego, obchodzoną była na dniu onegdayszym w Stolicy Królestwa Polskiego z jak naywiększą uroczystością. Wszystkie Władze Krajowe, tudzież lud licznie zebrany znaydowały się w kościele Metropolitalnym ś. *Jana*, na solennem nabożeństwie, wznosząc do Przedwiecznego modły, o jak nayduższe życie całey Nayjaśnieyszey Familii Panującey. Z powodu uroczystości dnia tego JW. Minister Stanu, Senator Wojewoda, Hrabia *Sobolewski*, Prezydujący w Radzie Administracyyney Królewstwa, dał świetny obiad w Pałacu Namiestników Królewskich, a gdy się zmierzchło, miasto oświecone zostało.

Francya.

Paryż dnia 19 maja.

(z Gazety Warszawskiey).

Jeden z Dzienników tuteyszych donosi, iż woysko Angielskie i Portugalskie, tudzież Hiszpańskie, każde z swey strony, oddaliły się na 8 mil od granicy.

Akademia lekarska słuchała niedawno raportu Doktora *Contenceau*, złożonego imieniem Kommissyi, wyznaczoney przez Ministra spraw wewnętrznych, w którym przełożył skutek badań dowodów Doktora *Chervin* przeciw żółtey febrze. Odczytanie to sprawiło wielkie wrażenie. Kommissya jednomyślnie rozstrzygnęła, iż są przyczyny *wstrzymania* tymczasowo środków zachowawczych przeciw żółtey febrze; uznała zatém, iż *żółta febra nie jest zaraźliwą.*

Przed niejakim czasem odwiedził pewny Xiążę rodziny Królewskiey jeden z klasztorów Trapistów w południowey Francyi. Przeor pokazywał mu po kolei wiecznie milczących braci, i nareszcie przy jednym z nich te przemówił słowa. *Oto, Mości Xiążę, widzisz nieszczęśliwego żołnierza, który w bitwie pod ***, uszedł ze strachu przed działami, a potém, w rozpaczy utraconego honoru, wstąpił do tego zakonu.* Na te słowa zmienił się kolor zakonnika, gniew i ambicya błyskała z jego oczu, naystraszliwsza walka duszy malowała się na obłąkaney jego twarzy; poyrzawszy jednak na krucyfix, składa ręce, upada z pokorą przed Przeorem na kolana, a blady i milczący wychodzi z celi. Wzruszony tą sceną Xiążę, pyta się z gniewem Przeora: czemu tego nieszczęśliwego tak oskarża: *Mości Xiążę* odpowiedział Przeor, *uczyniłem to, aby okazać moc religii. Brat ten był jednym z nawalecznieyszych oficerów, i w owey potrzebie cudów męztwa dokazywał. Uważałeś walkę, którą moje fałszywe oskarżenie w nim wzniecilo, aleś uważał i pokorę.*

Pewny woziwoda Paryzki miał niedawno sprzedać swoję beczkę, którą przez lat kilkanaście własnemi ciągnął rękami, oraz konewki i przywiley, a to za 50,000 franków. Oprócz tego zaś zebrał sobie czystego zarobku drugie tyle, a dwom córkom, które wydał zą mąż, dał po 100,000 fr. posagu.

— *Dnia 20* —

Poseł Cesarsko-Rossyyski, Hrabia *Pozzo-di-Borgo*, dał dziś wielki obiad dyplomatyczny, na który także Ministrowie nasi byli zaproszeni. Tegoż dnia zrana wyprawił gońca do *Petersburga.*

Xiążę *Borghese* wyjechał dnia 19 b. m. do *Londynu.*

Izba Parów przyjęła projekt do prawa leśnego większością 112 kresek przeciw 3.

Kompania Panow *Church* i *Mathieu* otrzymała od rządu pozwolenie utrzymywania statków parowych na wszystkich spławnych rzekach Francuzkich.

Anglia.

Londyn dnia 18 maja.

(z Gazety Warszawskiey).

Król Jmć odprawi jutro zgramadzenie tayney rady, i nowi członkowie gabinetu wykonają zwykłą przysięgę.

Pan *Taylor*, który teraz zaymuje się czynnościami naczelnego wodza woyska naszego, miewał z Ministrami częste narady względem interessów Portugalii.

Towarzystwo złotników przyjęło Xięcia *Klarencyi* na członka swego, i akt w tey mierze poda mu d. 23 b. m. przez swego starszego w złotey puszce, zaprosi oraz tego Xiążęcia i kilka innych znakomitych osób na wspaniałą ucztę.

Z kruszców wydobytych w kopalniach Anglo-Mexykańskich wybito w miesiącu lutym 59,000 dollarów.

Wzburzenie umysłów w *Wyższey Kanadzie* z powodu prawa względem cudzoziemców, nie ustaje. Wszędzie odbywają się zgromadzenia, które układają prośby, aby to prawo nie wzięło skutku. Mieszkańcy osiedli od lat 40, posiadający własność nieruchomą, a nawet służący dawniey w woysku, mają bydź podług tego prawa uważani za cudzoziemców. Niektórzy chcą się wynieść do zjednoczonych krajów północney Ameryki; inni zaś spodziewają się cofnienia wzmiankowanego prawa. Podobnież nieukontentowanie panuje w *Dolney Kanadzie* i *Nowey Szkocyi*; w pierwszém mieyscu z powodu podatków, a w drugiém, z przyczyny kilku urządzeń celnych. Wiadomości te objaśniają posłanie woyska Angielskiego do *Nowey Szkocyi, Kwebeku* i okolic *Kanady*.

Listy z Ameryki południowey donoszą, iż woysko Buenos-Ayreskie posunęło się w środek prowincyi Brezyliyskiey *Rio-Grande*. Słychać, iż zaszła bitwa między obu stronami, i że Brezyliyczykowie doznali porażki. Mówią także, iż Cesarz *Don Pedro* odebrał listy ze wspomnioney prowincyi, które (jak się domyślają) nie są pomyślne. Monarcha ten chce posłać nowy korpus woyska do *Rio-Grande*.

Otrzymano tu wiadomość z *Bagota* pod dniem 16 marca, iż senat tameczny odebrał akt złożenia urzędu przez *Boliwara* i miał się zgromadzić dnia 24 marca. Powszechném atoli jest mniemaniem, iż tego aktu nie przyymie. Sekretarz Stanu przychodów i skarbu ułożył *budżet* na rok bieżący, a objęte w nim zmnieyszenia wydatków dowodzą dostatecznie, iż poznano potrzebę jak naywiększey oszczędności. Teraźnieysze wydatki krajowe mają bydź zmnieyszone z 15 milionów 487,819 piastrów, jak przeszłego roku wynosiły, na 8 milionów 550,027 piastrów.

W *Lima* zaszła rewolucya, która upadek konstytucyi Boliwiyskiey za sobą pociągnęła. Zniszczony oraz został wpływ *Boliwara*. Od dawna panowała niechęć ku Kolumbiyczykom. Jenerał *Santa Cruz*, Peruwjanin, został obrany Prezydentem w *Lima*. Chociaż za *Boliwara* był Vice-Prezydentem, ubolewał jednak nad stanem kraju, i zapewne naywięcey popierał teraźnieyszą odmianę.

Spisek przeciw rządowi Mexykańskiemu był rozciągleyszy, aniżeli z początku mniemano. Z powodu ważnych pism, znalezionych na okręcie Hi-

szpańskim *Herkules*, płynącym z *Kadyxu*, i zabranym przez Kommodora *Porter*, uwięziono wiele osób, między któremi znayduje się 3 Jenerałów *Arena*, *Negreta* i *Echeverzia*. Uwięzienie to nastąpiło w nocy dnia 27 na 28 marca.

Znany *Józef Lankaster*, będąc w *Caraccas* na uczcie u *Boliwara*, tak się powaśnił z kilku obecnemi tamże osobami, iż widział się zniewolonym żądać nazajutrz paszportu do wyjazdu, który zaraz mu dano. Posadę kto inny otrzymał.

PARLAMENT.

Izba Wyższa. Dnia 17 b. m. oświadczył Lord *Holland*, iż bronić będzie teraźnieyszych Ministrów, i obszernie wyłuszczył powody tego powstania. Nazajutrz przeczytano drugi raz bil względem zboża.

Izba Niższa. Dnia 16 b. m. żądano wybrania Kommisyi, któraby zajęła się przeyrzeniem stanu handlu Angielskiego z Indyami; lecz wniosek ten cofnięto. Pan *Beaumont* oznaymił, iż nazajutrz przedstawi Izbie wniosek, iż Ministeryum w dzisieyszym swoim składzie nie zasługuje na zaufanie Izby i narodu. Wniosek ten odłożył potém do 22 b. m.

Dnia 17 b. m. uczyniono zwykły wniosek, aby członkowie nowo wezwani do składu Rady gabinetowey, przestali zasiadać w Izbie, i aby przystąpiono do wyboru innych na ich mieysce.

— *Dnia 19 maja*. —

Uniwersytet w *Dublinie* znaczną większością kresek obrał Pana *Croker* członkiem Parlamentu.

Pierwszy oddział 15go półku wsiadł dnia 16 b. m. w *Cork* na statki przewozowe, a nazajutrz drugi oddział tegoż półku. Przy pomyślnym wietrze obadwa oddziały popłyną prosto do *Kwebeku*.

Pokazuje się ze wszystkich okoliczności, iż przeznaczony dla Greków statek parowy *Entreprise* nigdy nie będzie zdatny do służby morskiey.

Dnia 18 b. m. wieczorem rozeszła się tu zatrważająca pogłoska, iż *Tamiza* przedarła się do drogi, którą pod tą rzeką kopią. Przeszło 120 ludzi było tam zatrudnionych; niepodobna opisać przestrachu, jakim ta wieść przejęła rodziny pracujących około tego dzieła. Pan *Brunel* pospieszył niezwłocznie na mieysce, i przekonał się, iż *Tamiza* nie popsuła wprawdzie całego dzieła, ale że zaczyna przeciekać kroplami, i to po 400 do 500 gallonów na minutę; nakoniec o godzinie 6tey wieczorem woda wyrwała kawałek łożyska z *Tamizy*, i wpadła strumieniem w otwor podziemny. Robotnicy ocalili życie spieszną ucieczką; wyrwany kawał łożyska jest tylko na jednę stopę sześcienną wielki. Pan *Brunel* ma nadzieję, iż za tydzień wodę wypompuje i dalszą pracę rozpocznie.

Nayświeższe listy z *Mexyku* donoszą, iż tam zupełna spokoyność panuje, i że uwięzionych jenerałów uwolniono.

NIDERLANDY.
Bruxella d. 22 maja.
(z Gazety Warszawskiey).

Wczora Dwór nasz włożył na 4 tygodnie żałobę po smierci Króla Saskiego *Fryderyka Augusta*.

Dnia 16 b. m. odprawiło się w *Hadze* zgromadzenie członków towarzystwa handlowego. Pan *Otislager* Kommisarz Królewski, uczynił imieniem Monarchy trzy następujące wnioski: 1) aby kapitały towarzystwa znacznie zmnieyszono; 2) aby Królowi Jmci zapewniono należny wpływ do interessów towarzystwa; 3) aby administracyą towarzystwa w ogólności sprostowano. Kapitał ma bydź zmnieyszony z 37 milionów, na 24 milionów. Powyższe wnioski przyjęto większością 119 kresek przeciw 10.

PRUSSY.
Berlin dnia 28 maja.
(z Gazety Warszawskiey.)

Onegday odprawił się w zamku Królewskim w *Charlottenburgu* obrzęd ślubu Xiążęcia *Karola*, 3go syna Monarchy naszego, z Xiężniczką Sasko-Weymarską *Maryą*, która poprzedzającego dnia przybyła tam z Weymaru. Wczora po nabożeństwie było w *Charlottenburgu* śniadanie obiadowe u dostoynych małżonków, dla rodziny Królewskiey i Dworu. Dziś odprawią wjazd do tuteyszey stolicy.

Król Jmć urządzając r. 1824 Stany prowincyonalne w Wielkiém Xięstwie Poznańskiém, zastrzegł sobie prawo nadawania przywileju reprezentacyi właścicielom majoratów. W skutku tego, udzielił teraz *Atanazemu* Hrabiemu *Raczyńskiemu*, jako właścicielowi majoratu założonego w powiatach Szamotulskim i Obornickim, prawo głosowania na Seymie Wielkiego Xięztwa Poznańskiego.

HISZPANIJA.
Madryt, dnia 8 maja.
(z Gazety Warszawskiey).

Xiążę *San Carlos* przybył d. 5 b. m. do tuteyszey stolicy. Nazajutrz udał się do *Aranjuez*, gdzie uprzeymie został od Króla przyjęty. Twierdzą, iż jest mianowany ministrem spraw wewnętrznych, lecz że godności tey nie chce przyjąć. Wczora znowu miał długie posłuchanie u Króla.

Jenerał *San Juan*, Wielkorządca prowincyi Estremadury, przysłał kilku gońców z wiadomością o wypadkach w twierdzy portugalskiey *Elvas*. Zdaje się, iż bitwa była tam bardzo krwawa; trwała od d. 29 do 30 kwietnia wieczorem. Woysko Rejencyi otrzymało posiłki z *Jurunena* i odniosło zwycięstwo; ucierpiało pospólstwo, które się do powstańców przyłączyło. Liczbę zabitych i ranionych z obustron rachują do tysiąca. Po bitwie kazał gubernator twierdzy uwięzić kilka osób.

— *Dnia 10 maja*. —

Ministrowie nasi pojechali dziś do *Aranjuez*, dla naradzenia się względem osnowy listów, które Minister *Salmon* odebrał wczora wieczorem od Hrabiego *Ofalia* z *Paryża*. Jest domysł, iż ogłoszona będzie amnestya dla powstańców w Katalonii.

Słychać, iż dzień 1 października jest przeznaczony do wyyścia woyska angielskiego z Portugalii, a francuzkiego z Hiszpanii.

Mówią, iż Pan *Zarco del Valle*, który za dawnieyszych Stanów był podsekretarzem Stanu wydziału wojennego, prefektem w *Barcellonie*, potém Wielkorządzcą Aragonii, a nareszcie szefem głównego sztabu korpusu *Zayasa*, otrzymał posłuchanie u Króla Jmci, poczém Monarcha rozkazał Juncie oczyszczającey, aby przyjęła nowe dowody tego jenerała i uznała go za oczyszczonego, czego dotąd uczynić wzbraniała się.

PORTUGALIA.
Lisbona dnia 9 maja.
(z Gazety Warszawskiey.)

Zdaje się, iż Królewna Rejentka już wyszła z niebezpieczeństwa.

Nie było żadnego poruszenia ze strony woyska angielskiego lub portugalskiego, któreby poruszeniu woyska obserwacyynego hiszpańskiego odpowiadało. Jenerał *Bouverie*, dowodzący brygadą angielską, mieszka w domu Hrabiego *Subserra*, który jest przedmiotem zawistney baczności.

Jenerał *Stubbs* w *Oporto* usiłuje gorliwie uzupełnić swoje pułki; w jednym z nich braknie jeszcze 400 ludzi.

TURCYA.
Stambuł dnia 25 kwietnia.
(z Gazety Warszawskiey)

Przeciw zwyczajowi Turków, nawet podczas Ramazanu (miesiąca postu) ćwiczenia woyskowe z wielką odbywają się gorliwością; postępuje budowa koszar, uzbrajanie okrętów wojennych, i ciągle posyłane bywają posiłki do obozu Seraskiera. Dnia 14 b. m. ruszyły dwie kompanie artylleryi, a kilką dniami poźniey 1,700 ludzi piechoty, pod dowództwem *Bimbaszy Osmana Agi*, do *Larysy*. Dnia 21 wypłynął Seraskier floty *Tahir* Basza z 18 okrętami do *Gallipolis*, dla połączenia

)5(

się z oddziałem floty będącey tam pod dowództwem *Riala-Bey*.

Przed kilką dniami rozeszły się tu rozmaite pogłoski, szczególniey między Grekami, podług których, w końcu zeszłego lub na początku bieżącego miesiąca, miały w okolicach *Aten* zayść krwawe walki, w skutku których nastąpiło oswobodzenie *Akropolis*. Wszystkie te pogłoski okazały się bezzasadne podług naynowszych wiadomości, odebranych tu z *Eginy* i *Poros* przez *Smyrnę*, i dochodzących do dnia 11 kwietnia. Podług tych wiadomości, w okolicach *Aten*, prócz kilku mało znaczących utarczek dnia 28 i 29 marca, aż do dnia 10 kwietnia, ani jedna ani druga strona nie uczyniła nic stanowczego, tak, iż *Powszechna gazeta Grecka* z d. 11 kwietnia, od dnia tegoż w *Poros* wychodząca, gorzko użalała się na nieczynność Greków, wynurzając obawę: iż, jeżeli wkrótce nie przedsięwezmą cóś skutecznego, *Akropolis*, w tym samym czasie i z tych samych przyczyn dozna losu, jakiego w roku zeszłym doznała twierdza *Missolunga*.

Zdaje się, iż istnące od dawna między chudwoma zgromadzeniami narodowemi zobopólne nieporozumienie, zostało, przez układ, którego dokładnieysze szczegóły nie są wiadome, tymczasowo w ten sposób załatwione: iż wszyscy pełnomocnicy obudwóch zgromadzeń złączyli się w *Damala* (dawniey *Troezen*) naprzeciw *Poros*, i dnia 8 kwietnia pierwsze odbyli posiedzenie. Kommissye dwie ustanowione przy zawieszeniu prac trzeciego zgromadzenia narodowego, w roku zeszłym, w *Epidauros* (które teraz w *Damala* mają bydź daley posunięte), to jest komitet rządzący i zgromadzenie narodowe, opuściły *Eginę* 30 marca. Członkowie komitetu rządzącego udali się do *Poros*, gdzie jeszcze przez kilka dni zostawali, a następnie, *w odezwie wydaney do trzeciego zgromadzenia Greków*, złożyli powierzone sobie dotychczas rządy. Zaraz na pierwszém posiedzeniu zgromadzenia narodowego w *Troezenie*, odczytany i potwierdzony został dyplomat dany Lordowi *Cochrane* przez kommissyą rządową, którym tenże mianowany został pierwszym admirałem i naczelnym dowódcą siły morskiey Greków. Dnia następnego, 9 kwietnia, Lord *Cochrane* sam przybył do *Troezenu*; przedstawiony został zgromadzeniu narodowemu i wykonał przysięgę wierności na powierzoną sobie godność. Słychać także o innem postanowieniu, które ma niezwłócznie wydać zgromadzenie narodowe, to jest, mianowanie przybyłego niedawno do Grecyi jenerała *Church* naczelnym wodzem siły lądowey; zdaje się jednak, iż środek ten znayduje przeciwności. *Powszechna gazeta Grecka* z dnia 11 kwietnia nie wspomina wcale o tym projekcie, a nawet odezwa pożegnalna kommissyi rządowey, mówiąca o Lordzie *Cochrane*, żadney o nim nie czyni wzmianki.

Podług wiadomości z *Alexandryi*, okręty wojenne budowane w *Livorno* dla Baszy Egipskiego, w pierwszych dniach kwietnia zawinęły do tamecznego portu. Basza *Mohammed Ali*, przybył d. 7 kwietnia z *Alexandryi* do *Kairu*.

Od granic tureckich 7 maja.

(*z teyże gazety.*)

Rozchodzi się w *Korfu* kopia pisma Pana *Stratford Canning*, posła angielskiego w *Stambule*, do członków zgromadzenia narodowego greckiego w *Eginie*. Jest osnowy następującey:

Pera, dnia 8 lutego 1827.

„Mości Panowie! W miesiącu maju r. zeszłego, przesłaliście mi pismo, wydane przez Prezesa i 110 członków zgromadzenia w *Epidaurus*, którzy się nazwali prawemi, wspólnie z duchowieństwem i dowódcami woyskowemi, pełnomocnikami narodu greckiego, żądając pośrednictwa dworu mojego, dla ukończenia teraźnieyszey woyny, i upoważniając mnie do układania się i zawarcia pożądanego pokoju. Oznaymiono mi oraz, iż kommissya wasza ma polecenie znosić się ze mną względem środków pozyskania pokoju, i oparcia traktatu, mającego się wyrobić za staraniem mojém, na zasadach waszych postanowień. Następnie miło mi było donieść wam, iż Rząd mòy przychylił się do propozycyi waszey, i rozkazał mi, abym przełożył Dywanowi zasady podanego mi przez was układu. Uwiadomiłem was także o stanowczey przyczynie, która mnie zniewoliła do wstrzymania na chwilę uskutecznienia tych rozkazów. Dziś mogę wam donieść, iż po uchyleniu zachodzących dawniey trudności, niezwłocznie przełożę Dywanowi ofiarowanie pośrednictwa rządu mojego na zasadzie żądań waszych. Nie mogę atoli ręczyć za skutek tego kroku, ani zapominać względów, do jakich mnie charakter mòy i stosunki istnące podług traktatow między rządem moim a Portą, obowiązują. Dopóki nie będę mógł uwiadomić was o wypadku naszych przełożeń, spodziewam się szlachetnego ze strony waszey sposobu myślenia i wierności, z którą obietnice wasze wypełnicie, co jest istotnym warunkiem ofiarowanego według życzeń waszych pośrednictwa. Mam zaszczyt ponowić wam zapewnienie osobistego mego szacunku."

(podpisano) *Stratford Canning.*

— *Dnia 10* —

(*z teyże gazety.*)

Listy z *Korfu* donoszą, iż Turcy dla braku żywności spalili *Trypolizzę* i udali się do *Modon*. Wiadomość ta potrzebuje jednak potwierdzenia. Według innych doniesień, *Ibrahin* otrzymał znowu w Morei znaczny transport żywności i potrzeb wojennych z Egiptu.

Wychodząca w *Tryescie* gazeta *Observatore Triestino* pisze: „Listy z *Korfu* pod d. 20 kwietnia donoszą, iż tam niewiedzą o przedsięwzięciach Lorda *Cochrane*. List z *Zante* pod d. 9 kwietnia wystawia Grecyą za będącą w stanie nieładu, i mniema, iż powstańcy nowych doznają kłopotów. Jenerałowi *Church* trudno jest utworzyć korpus regularny; dowódcy Greccy po większey części, a mianowicie *Kolokotroni*, są mu przeciwni. Zdaje się, iż Seraskier *Mehmed Reszyd* Basza, którego Grecy mieli pokonać i podal odpędzić od *Aten*, otrzymał posiłki ze *Stambułu* i ciągle zaymuje swoje stanowiska. Kapitan austryacki *Spiridione Popovich*, który przybył ze *Stambułu*, zapewnia, iż tam naywiększa spokoyność panuje. Woysko regularne wynosi już 20,000 ludzi, z których 6000 udało się na początku marca do Morei. Ciągle skarżą się bardzo na rozboje morskie Greków.

Słychać, iż Porta rozgniewana przybyciem Lorda *Cochrane* do Grecyi, usiłuje naymocniey, aby flota jey pod dowództwem niejakiego *Soleimanną* z *Alexandryi*, mogła jak nayprędzey wypłynąć, i spotkać się z rzeczonym Lordem. 8 statków wojennych tureckich, to jest: 2 fregaty, 4 korwety i 2 brygi, udały się już do Dardanellów, a reszta, wynosząca 36 statków wojennych i wiele przewozowych, wkrótce także wyydzie pod żagle.

Od dnia 1go nadchodzącego miesiąca Lipca, zaczyna się prenumerata na drugie półrocze Gazety Kuryera Litewskiego. Cena zwyczayna: z przesyłaniem pocztą Rubli sr. 7; bez poczty rubli sr. 4 kop. 50. — Kwartałowie na mieyscu bez poczty rubli 2 kop. 25. — Prenumerować można w Wilnie: w Expedycyi Gazetniey Główney Pocztamtu Litewskiego i w Redakcyi, a w innych miastach na wszystkich Kantorach i Expedycyach pocztowych. — W tychże mieyscach przyymuje się prenumerata i na Dziennik Wileński, którego cena roczna z przesłaniem pocztą rub. 10 bez poczty rub. 7 kop. 50. Nra od początku roku będą nowo prenumerującemu dostane w zupełności.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

---

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 63.

Wilno dnia 30 Maja s. s. 1827 Roku.

Podaje się do wiadomości, że od d. 6 czerwca r. t. codzień od godziny 3 do 6 po południu, przedawać się będą w murach Uniwersyteckich przez publiczną licytacyą rzeczy pozostałe od użycia w Kościele S. Jana z przyczyny jego odnawiania, a mogące się przydać do Kościołów parafialnych.

W. Giecołd Sekr. Kol.

---

1 Podaje się do powszechnéy wiadomości, iż w Drukarni Połockiey XX. Pijarów wychodzi z pod prassy Mszał Rzymski, według naynówszéy edycyi Weneckiey przez władzę Metropolitalną Mohilewską potwierdzonéy. Zawierać w sobie będzie naynówszé uroczystości świętych, festa Patronów Polskich i Szweckich oraz rozmaitych zakonów. Druk, jaki w tém dziele może bydź naywłaściwszy, we względzie wygody i dogodności wszystkich, będzie wyrażny i wielki, zwany tertia. Kolorem czerwonym, czyli rubro, będą drukowané mieysca właściwe. Papier na tęn cél użyty jest trwały, dychtowny i czysty. Format dzieła tego jest sredni, in quarto majori. Drukuje się na dwojakim papierze. Na lepszym Lubecki zwanym, oceniony jest exemplarz nieoprawny rubli as. 30, oprawny w skórę bez złota rubli as. 38, z pozłotą r. as 42. Na papierze ordynaryynieyszym bez oprawy rub. as. 26 oprawny w skórkę bez złota rub. as. 34, z pozłotą 38. Ktoby życzył na Mszał takowy prenumerować, ma się zgłosić do Kollegium Połockiego XX. Pijarów, pod adressem: Rektora tegoż Kollegium X. Kalasantego Bartoszewicza. Termin prenumeraty został jeszcze przeciągniętym do pierwszego julii. Chcący nabyć to dzieło cenę jego będą mieli podwyższoną. Trzy części dzieła tego odbité, czynią nie mylną nadzieję że za cztéry miesiącé zupełnie ukończonem zostanie.

Dozwala się drukować. Dnia 28 maja, 1827 r. Cenzor Radca Stanu Ignacy Reszka

---

1 Niżey podpisany z mocy Jeneralney Plenipotencyi w Imieniu JJ. OOch Michała i Franciszka Xiążąt Radziwiłłów działający, oświadczam iż Plenipotencya do rozmaitych Interessów W. Wincentemu Hryniewskiemu Adwokatowi Sądu Głł. Gubernii Mińskiey uprzednio od tychże JJOOch Xiążąt Radziwiłłow wydana, równo z dattą dzisieyszą cofa się i odwołuje. Wilno. Dnia 24 maja 1827 roku. Ludwik Jankowski.

Dozwala się drukować. Dnia 28 maja 1827 roku. Cenzor Ignacy Reszka.

---

1. Kommissya Województwa Krakowskiego czyni wiadomo wszystkim, chęć kupowania baranow Merynosow Saskich z trzod Rządowych Kieleckich, mającym, iż na dniu 15 maja r. b. i w dniach następnych, aż do zupełnego wyprzedania, w Mieście Wojewódzkim Kielcach w Biórach Kommissyi Wojewodzkiey od godziny 10tey ranney, odbędzie się publiczna Licytacya, w celu sprzedania rozmaitych klass baranow dwu rocznych, wedle uczyni0nego sortowania w ilości sztuk 280, niemniey owiec tegoż samego rodu, i gatunku w rozmaitym wieku od 2ch lat do 9ciu zostających, sztuk dwieście pięćdziesiąt w cenach przez Rząd ustanowionych, oprócz wartości przez Licytacyą otrzymaney, za barana, które okrom wyborowych po jednemu licytowanych, po sztuk 4 licytowane będą, niemniey matek które po ilości sztuk 5 na licytacyą wystawione zostaną, żądana będzie od pretendentow należytość za wełnę po złotych pol. 18 z barana, a po zł. pol. 12 z matki ustanowiona, oraz grosz jeden od złotego od wartości zakupionego bądź barana bądź owcy dla owczarzy. Życzących sobie zatym tego nabycia, na dzień i godzinę oznaczoną zaprasza. Kielce dnia 11 kwietnia 1827.

Radca Stanu Prezes. (podpisano) Wielogłowski.

Sekretarz Jeneralny Witkowski.
Za Zgodność Witkowski
Kurkowski.

---

1. Na prośbę Kuratorów ś. p. Salomona Gerwiena, maystra cechu kotlarskiego i starszego małey gildy, pozostałości, do błaho szlachetney Rady miasta Rygi o pozwolenie proclamatis ad convocandos defuncti creditores et haeredes, podano, a od teyże Rady Szlachetnemu Sądowi Sierockiemu dla expedycyi przesłano, cytuje i zapozywa tenże Sąd miasta Rygi każdego, ktoby do pozostałości wspomnionego kotlarza Salomona Gerwiena, starszego małey gildy, jakiekolwiek sukcessyyne, lub z jakiegobądź innego źródła wynikać mogące pretensye rościć, albo formować mniema, ażeby się z takowemi pretensyami, w przeciągu sześciu miesięcy, od daty przybicia publikacyi, a naypoźniey dnia 3 septembra roku idącego w tymże Sądzie Sierockim meldował i tam lub w Kancelaryi swoje fundamenta crediti sub poena praeclusi złożył, w przeciwnym przypadku po upłynieniu takowego terminu, żadna pretensya przyjęta nie będzie. w czym każdy wszelkiey szkody wystrzegać się powinien. Publicatum w Ratuszu miasta Rygi dnia 3 marca roku 1827.

F. Germann Judicii pupillaris Imper. Civil. Rig. Secretarius.

Demnach die gerichtlich bestätigten Kuratoren des Nachlaßes weild: Kupferschmiedemeisters Salomon Gerwien, Aeltesten der kleinen Gilde bei einem Wohl-Edlen Rathe um Nachgebung eines Proclamatis ad convocandos creditores et haeredes defuncti gebeten, und ihnen solches auch nachgegeben, dieselben aber zu deßen Bewirkung und Ausfertigung an ein edles Waisengericht verwiesen worden, als werden von einem edlen Waisengerichte alle und jede welche an den Nachlaß weild: Kupferschmidemeisters Salomon Gerwien, Aeltesten der kleinen Gilde einige Erb-Ansprüche oder Anforderungen haben möchten, hiermit aufgefordert, sich innerhalb sechs Monaten, a dato dieses affigirten Proclamatis und spätestens den 3 September dieses Jahrs, sub poena praeclusi bei einem Edlen Waisengerichte oder desselben Cancelley zu melden und daselbst ihre Fundamenta crediti zu exhibiren, Wiedrigenfalls selbige nach Expirirung sothanen termini praefixi mit ihren Angaben nicht weiter gehört, noch admittirt sondern nur facto präcludirt seyn sollen. Wornach sich alle und jede zu richten, vor Schaden und Nachtheil aber zu hüten haben. Publicatum Riga Rathaus den 3 März 1827.

F. Germann Jud. Pupil. Civ. Imp. Rig. Secr.

---

2 Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu. Z odbytych, w tym Rządzie, na oddanie od 1 kwietnia przeszłego 1826 roku krobczanego w mieście Wilnie poboru, publicznych targow w

czteroletnią tenutę, artykuł ze rznięcia ptastwa na koszer został przy wileńskich żydach Jochelsonie i Isersonie za opłatą na rok po 3 760 rub. srebr.; lecz z przyczyny nieakuratnego wnoszenia przez nich odkupney wyżey pomienioney summy, od dalszey tenuty ciż Jochelson i Iserson zostali oddaleni; a dla odbycia targow na oddanie tego artykułu do upływu zakreślonego czteroletniego terminu, w arendowną tenutę, naznaczono terminy 1szy 21, 2gi 22, a 3ci ostateczny 23 następującego czerwca; zatem życzący należeć do targow, zechcą przybyć do tego Rządu na wyżey wyrażone terminy z prawnemi i dostatecznemi kaucyami. Dnia 21 maja 1827 roku.

Assesor Józef Szulc.
Sekretarz Kowalenok.
Naczelnik Stołu Milanowski.

---

2. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, za niedoimkę liczącą się na zmarłym Szambelanie Tołoczce z utrzymywania akcyznych poborow, będzie się przedawać położony w mieście Minsku na Franciszkańskiey ulicy tego Tołoczki murowany, dwupiętrowy, stary, ruynujący się ze sklepami na dole, dom, z ziemią i truktowemi drzewami, oceniony w proporcyi przed ruynowaniem się 12.000 rubli, mogący po zreperowaniu przynieść rocznego dochodu 5,000 rubli, z przybudowaniami, jakoto: izbą ludzką, staynią, wozownią, lodownią i studnią drewnianemi, ocenionemi w tymże czasie 582 ruble, z ruchomością składającą się z mebli, ocenioną 764 rubli 75 kop., i z dwoma murowanemi jednopiętrowemi skrzydłami ocenionemi 6,000 rubli; jakowego domu z attynencyami z przyczyny zruynowania się jego, zrobiono ocenkę i inwentarz, z pokazaniem rzeczywistey wartości w teraźnieyszym jego położeniu, która wartość wynosi teraz 2,500 rubli assygnacyami. Zatém życzący kupić wyżey pomieniony dom, z przybudowaniami, skrzydłami i ruchomością, zechcą przybyć do tego Rządu do targow na terminy: 1szy za miesiąc, 2gi we dwa, a 3ci we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania tego ogłoszenia w St. Petersburskich albo Moskiewskich gazetach. Dnia 20 maja 1827 roku.

Sowietnik Demian Czerniajew.
Wobowiązku Naczelnika Stołu Ignacy Łaski.

---

2 Sąd Taxatorsko Exdywizorski za Remissą Sądu Głównego Litewsko Wileńskiego 2go Depertamentu na dopełnienie satysfakcyi wierzycielom i pretensorom JW. Michała Giełguda Marszałka Nadwor. Lit. wyznaczony, na dniu 9 teraźn. miesiąca maja do dóbr Zamku Poniemuńskiego w Powiecie Rosieńskim położonych, na rozsądzenie poruczoney sobie sprawy zjechawszy: termin do wzięcia teyże sprawy w oczewistą namowę dzień 27 miesiąca czerwca teraźn. roku przeznaczył; iżby więc interessowane strony ze swojemi stosunkami do Sądu ninieyszego przychodziły; przez trzykrotną awizacyą one zawiadamiając; że na niestawających skutki ammissyi rozciągnie zastrzega. Dat. roku 1827 maja 18 dnia.

Prezydent Ziem. Telszewski i Kawaler Jan Jankowski.
Konstanty Masłowski Prezydent Ziem. Zawil. Exdywizor.
Adam Strawinski Pisarz Ziemski Trocki Exdywizor.

---

3 Od Mińskiego Gubernialnego Rządu uwiadamia się sukcessorow zmarłego Mińskiego powiatu obywatela Hrabiego Jana Sierakowskiego (jeżeli się ci gdzie znayduja) o rozciągającey się ze strony Kommissyi Naywyżey potwierdzoney dla urządzenia Radziwiłłowskich interesow, na summę 50,800 złotych do pozostałey po śmierci Hrabiego Sierakowskiego majętności pretensyi, z tém, aby oni z dowodami, tak na prawo do sukcessyi jako też i co do Radziwiłłowskiey pretensyi (jeżeli takowa u nich się znayduje) przybyli do Radziwiłłowskiey Kommissyi, a osobno dla odebrania w sukcessyi tego, co po zaspokojeniu Radziwiłłowskiey pretensyi, albo po jey znikczemnieniu zostawać się będzie, do Mińskiego Ziemskiego Powiatowego Sądu, w prawnym terminie. Dnia 16 maja 1827 roku.

Sowietnik Jan Czmychow.
Sekretarz F. Arcimowicz.
Naczelnik Stołu Jan Hułakin.

Dyrekcya instytutu kąpielnego w mieście Ragnit, Departamencie Gumbinskim, Prus sich wschodnich, ma honor donieść Prześwietney Publiczności, mianowicie ościenney Gubernii Wileńskiey, iż w roku przeszłym w rzeczonym mieście Ragnit, położonym o milę od miasta Tylży, nad rzeką Niemnem, urządzony został obszerny i Publiczny Instytut wiele użytecznych kąpieli różnych wod mineralnych sztucznych i zielnych jakie są: Siarczano-parowe i inne Siarczane, jako też Rossyysko-parowe, do których należą tak nazwana kąpiel kapalna (Trolbad) rurowa czyli Dooge Bad: (gdzie przez ogrzane rury ciepła woda się leje, wyłącznie na cierpiącą część ciała ludzkiego:) i Szturc Bad. Nader zachwycające położenie miasta, mianowicie przyjemnego i gustownego ogrodu, w którym wystawione są z abudowania łazienne i konwersacyyne, niezawodnie nic niezostawiające do życzenia, tak skutecznie użytym zostało, iż we względzie używania świeżego powietrza i innych wygod, na niczem niebrakujące, przybywające osoby zadowolnione zostaną. Naywiększe ochędostwo, porządek, obecność uzdatnionych lekarzy, taniość utrzymania i mieszkań, tak w zabudowaniach instytutu, jako też podług życzenia w mieście, i towarzyszne zabawy przez bliskość wesołego miasta Tylży ożywione, polecają instytut w mowie będący Szanownym Obywatelom pogranicznym pobliskich powiatów Cesarstwa Rossyiskiego i Królestwa polskiego, mianowicie chcącym dla ratowania zdrowia oszczędzić trudności i koszta, większey podróży do wod odlegleyszych. Pod Adressem Dyrekcyi przyimują się w listach frankowanych, i punktualnie uskuteczniones będą obstalunki na mieszkania.

To doniesienie dozwala się drukować. Dnia 23 maja 1827 roku. Cenzor Ignacy Reszka.

---

3 O przybyłym z Miasta Derptu garncarzu Alexandrze Michaylowie Luninie, u którego są do przedania rozmaite plany sztucznych piecow, także do stawiania kuchen angielskich, życzący mogą się dowiedzieć w domu JW. Pusłowskiego na Wielkiey ulicy pod N. 76. Zabawi tylko do 1go lipca.

Obserwacye metoerologiczne.	Czas obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatry.	Odmiana u powiet
	d. 28 godz. 3 wiecz	27 cal. 9.0 lin.	+ 22,75 stopni	Poludniowy	Pochmurno
	d. 29 — — — —	27 — 9,8 —	+ 25,5 — —	Zachodni	Upał
	d. 30 godz. 5 zrana.	27 — 10,5 —	+ 14.25 — —	Poludniowy	Pogoda